

Sygn. akt: I C 507/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia del. Dorota Scott-Sienkiel Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szczepanek
-----------------	----------------------------------------------------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2022 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko A. Z. (poprzednio P.)

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

I. zobowiązuje pozwaną A. Z. do złożenia oświadczenia woli przenoszącego na powoda W. P. 1/2 udziału w prawie własności nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz dwoma budynkami gospodarczymi, położonej w S. przy ul. (...), oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której w Sądzie Rejonowym w S. urządzona jest księga wieczysta nr (...),

II. zasądza od pozwanej A. Z. na rzecz powoda W. P. kwotę 5.417,00 tytułem zwrotu kosztów procesu- z ustawowymi odsetkami za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

sędzia del. Dorota Scott-Sienkiel

Sygn. akt: I C 507/20

UZASADNIENIE

Powód W. P. wniósł o orzeczenie o zobowiązaniu pozwanej A. Z. (poprzednio P.) do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na powoda udziału 1/2 w prawie własności nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym, tj. połową bliźniaka i dwoma budynkami gospodarczymi, położonej w S. przy ul. (...), nr ew. (...) dla której to nieruchomości księgę wieczystą o nr (...) prowadzi Sąd Rejonowy w S..

Zdaniem powoda zachowanie pozwanej, wypełniło przesłanki rażącej niewdzięczności względem jego osoby, jak i osób mu najbliższych, w szczególności jego syna R. P.. Z tego powodu zmaterializowały się warunki do odwołania darowizny przewidziane w art. 898§1 k.c. W dniu 4 kwietnia 2019r. poprzez operatora pocztowego, powód złożył pozwanej stosowne oświadczenie (pozew, k. 4-10, pismo procesowe, k. 86-88).

Pozwana A. Z. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zaprzeczyła, by zachowywała się nagannie względem powoda i jego rodziny, by wykazała się rażącą niewdzięcznością wobec powoda, a także by otrzymała przed doręczeniem pozwu oświadczenie o odwołaniu darowizny. Z pismem tym po raz pierwszy zapoznała się w dniu odebrania pozwu, tj. 4 sierpnia 2020r. Nadto zaprzeczyła, by w liście (którego nie otrzymała), nadanym w dniu 4 kwietnia 2019r.

znajdowało się oświadczenie o odwołaniu darowizny. Z uwagi na upływ terminu przewidzianego w art. 899§3 k.c.- roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego- wystąpiła negatywna przesłanka uniemożliwiająca odwołanie darowizny. Po przedstawieniu przez powoda dowodu odebrania przez pozwaną przesyłki listownej wysłanej do niej 4 kwietnia 2019r., jej pisemnej odpowiedzi na pismo, podniosła, że w przesyłce w rzeczywistości znajdowało się żądanie powoda o zwrot rzeczy, które zostały zabrane przez pozwaną z posesji przy ul. (...) w S. w dniu 29.03.2019r. i tego dotyczyła jej pisemna odpowiedź z 11 kwietnia 2019r. (odpowiedź z pozwem, k. 57-66, pismo procesowe, k. 133-134).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 marca 2009r. przed notariuszem w Kancelarii Notarialnej w S., powód darował swojemu synowi i jego żonie R. i A. małżonkom P. do ich majątku wspólnego objętego małżeńską wspólnością ustawową zabudowaną działkę gruntu numer (...) o powierzchni 0,0664 ha położoną w obrębie 6- miasta S. przy ul. (...), a wymienieni darowiznę tę do majątku wspólnego na prawach wspólności ustawowej przyjęli (wypis aktu notarialnego, k. 18-21, odpis zwykły z księgi wieczystej, k. 22).

Pozwana wśród sąsiadów i członków rodziny powoda z biegiem lat zyskała negatywną opinię. Obserwowali jej nasilające się uzależnienie od alkoholu, agresję, kłótlivy charakter, wulgarne słownictwo, brak szacunku dla powoda wyrażający się w przezwiskach, wulgaryzmach, pokazywaniu środkowego palca nie znajdujący usprawiedliwienia w spokojnym i kulturalnym sposobie bycia W. P.. Dawała mu do zrozumienia, że jego wizyty w jej domu są niemile widziane, dlatego nie spędzali razem Świąt, rodzinnych uroczystości, ograniczała kontakt powoda z synem limitując czas jego wizyt u rodziny, była przeciwna kontaktom dzieci z dziadkiem. Kiedy powód poważnie zachorował, pozwana nie zapewniła mu niezbędnej opieki, tylko kilka razy odwiedziła go w szpitalu w O. (zeznania T. K., H. L., K. B. (1), B. P., R. P. k. 216-217, 219-220).

Powód trafił do szpitala w listopadzie 2017r. z rozpoznaniem nowotworu złośliwego odbytnicy i nerki lewej, niewydolności nerki prawej. Tam przeszedł zabieg operacyjny. Po opuszczeniu szpitala w dniu 28 lutego 2018r. przebywał przez 3 miesiące w hospicjum, później przeszedł pod opiekę hospicjum domowego (zaświadczenie lekarskie, karta informacyjna, k. 43, 44). Początkowo małżonkowie ukrywali przed powodem głęboki konflikt, jaki powstał w ich małżeństwie prowadzący do jego rozpadu. Pozwana jednak już nie odwiedziła powoda w hospicjum. Po jego powrocie do domu nie kryła się już z jawną niechęcią, jaką darzyła teścia (zeznania powoda, k. 308-309).

W dniu 15 października 2018r. pozwana wniosła do Sądu Okręgowego w O. pozew rozwodowy. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. VI RC (...). W pozwie A. Z. podniosła, że od około 2012r. zaczęło między małżonkami dochodzić do nieporozumień, których przyczyną było zachowanie R. P. sprowadzające się do znęcania się fizycznego i psychicznego nad powódką.

Pozwana swoje twierdzenia postanowiła udowodnić wszczynając sprawę karną. W dniu 22 października 2018r. złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez R. P. przestępstwa z art. 207§1 k.k. Na skutek zawiadomienia pozwanej pod sygn. akt PR Ds. (...) w Prokuraturze Rejonowej w S. zostało wszczęte śledztwo w sprawie o przestępstwo znęcania się (art. 207§1 k.k.), (gwałtu art. 197§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.), uprowadzenia małoletniej N. P. (art. 211 k.k.), wpływania groźbą na treść zeznań A. P. (art. 245 k.k. w zw. z art. 12 k.k.), które zostało umorzono w dniu 14 czerwca 2019r. Postanowieniem z dnia 27 września 2019r. w sprawie sygn. akt IIKp (...) Sąd Rejonowy w S. utrzymał decyzję prokuratora w mocy podnosząc, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że to A. P. stosowała przemoc fizyczną i słowną wobec najbliższych, zaś podejmowane przez nią działania miały służyć przeniesieniu odpowiedzialności za własne zachowania i sytuację domową na R. P. (odpis zawiadomienia, postanowień, k. 106 –107, 243-251). Pozwana jeszcze dwukrotnie składała zawiadomienia o popełnieniu przez R. P. przestępstw, z art. 278§5 k.k. i art. 279§1 k.k.- w dniu 22 lutego 2019r. (postanowieniem z dnia 15 marca 2019r. odmówiono wszczęcia dochodzenia, PR Ds. (...)) oraz z art. 284§1 k.k.- w dniu 15 marca 2019r. (postanowieniem z dnia 19 marca 2019r. umorzono dochodzenie, PR Ds. (...)), (odpisy zawiadomień i postanowień, k. 235- 242).

W marcu 2019r. pozwana wyprowadziła się z domu w S., zaś w dniu 29 marca 2019r., przyjechała na ul. (...) w S., by zabrać z domu kilka rzeczy, w tym łóżko dla córki K. P. (1), czemu R. P. nie oponował, chciał jedynie spisania protokołu. Wtedy też doszło do kłótni pomiędzy R. P. i pozwaną, która zakończyła się interwencją policji. Po jej odejściu R. P. zabrał zapasowe koło z samochodu, którym przyjechała pozwana, należące do powoda. W tym momencie do kłótni pomiędzy małżonkami wtrącił się powód, co skończyło się jego znieważaniem i naruszeniem jego nietykalności cielesnej przez pozwaną. Wyrokiem z dnia 1 marca 2021r, Sąd Rejonowy w S.w sprawie IIK (...) uznał A. Z. za winną tego, że w dniu 29 marca 2019r. w S. znieważała W. P. w jego obecności słowami wulgarnymi oraz naruszyła jego nietykalność cielesną popychając go, czym wyczerpała znamiona przestępstwa określonego w art. 216§1 k.k. w zb. z art. 217§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i jednocześnie odstąpił od wymierzenia kary przyjmując, że W. P. na agresję ze strony pozwanej odpowiedział naruszeniem jej nietykalności cielesnej polegającym na uderzeniu jej w lewy policzek i znieważaniem jej słowami wulgarnymi. Wyrok uprawomocnił się w dniu 28.07.2021r. (odpisy z akt sprawy SR w S. sygn. akt IIK (...) wraz z odpisem wyroku, k. 92-122, 185-189)

Pismem datowanym na dzień 3 kwietnia 2019r. powód złożył pozwanej oświadczenie pisane ręcznie o odwołaniu darowizny i wezwał do jej zwrotu w terminie 30 dni od otrzymania pisma. W piśmie powołał się na okoliczności, jego zdaniem uzasadniające przyjęcie, że doszło z jej strony do rażącej niewdzięczności. Podniósł, że fałszywie oskarżyła jego syna R. P. o przestępstwo z art. 207§1 k.k., o gwałt, molestowanie dziecka, przemoc finansową, kradzież pieniędzy z bankomatu. Mimo ciężkiej choroby, jaką przechodził w okresie od 24.11.2017r. do 28.02.2018r. ani razu nie odwiedziła go w szpitalu i nie wspomogła rodziny w opiece nad powodem, jednocześnie głośno wyrażała się o nim w słowach wulgarnych, poniżających jego godność. Oczekiwała jego rychłej śmierci. Jednocześnie ograniczała powodowi kontakt z synem i wnukami. Przywołał okoliczności zdarzeń z dnia 29 marca 2019r. oraz 1 kwietnia 2019r. kiedy to w poniżających słowach odmówiła wzięcia udziału w kolacji urodzinowej, jaką powód przygotował dla wnuczki K.. Później- na zlecenie R. P.- powstała komputerowa wersja tego oświadczenia (komputerowa i pisemna wersja oświadczenia, k. 13-15, 211-215, zeznania R. P., k. 220, zeznania powoda, k. 308-309).

Powyższe pismo powód nadał w UP w S. w dniu 4 kwietnia 2019r. (potwierdzenie nadania, k. 16). Pozwana odbiór pisma pokwitowała w dniu 9 kwietnia 2019r. (potwierdzenie odbioru, k. 89), zaś pismem z dnia 11 kwietnia 2019r., nadanym w UP w S. w dniu 15 kwietnia 2019r. udzieliła powodowi odpowiedzi, że odmawia spełnienia jego żądań zawartych z piśmie z dnia 3 kwietnia 2019r. (pismo wraz z kopertą, k. 90-91).

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2020r. Sąd Okręgowy w O. w sprawie sygn.. akt VI RC (...) rozwiązał przez rozwód związek małżeński zawarty pomiędzy A. P. a R. P.- z winy A. P..

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w S., zapadłego w dniu 1 marca 2021r. w sprawie sygn. akt IIK (...). Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia faktyczne sądu karnego co do popełnienia przestępstwa bezwzględnie wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Odnoszą się one do osoby sprawcy, przedmiotu przestępstwa, znamion czynu przypisanego skazanemu, miejsca i czasu popełnienia przestępstwa oraz sytuacji, w jakiej czyn został popełniony. Wyrok ten dotyczy przestępstwa, jakiego pozwana dopuściła się na szkodę powoda w dniu 29 marca 2019r. Data ta stanowi jednak kulminację całego ciągu zachowań pozwanej, które rozwijały się na przestrzeni lat. Niewątpliwie wpływ na zachowanie pozwanej względem powoda miała sprawa rozwodowa, jaką pozwana zainicjowała pozwem z dnia 15 października 2018r. Już wtedy pozostawała w silnym konflikcie z mężem R. P. a swoje negatywne emocje skierowała również wobec teścia, który stanął po stronie syna. Rozstanie małżonków odbyło się w burzliwej atmosferze, pozwana wykazała się agresywnym zachowaniem w stosunku do męża jak i teścia. W celu zapewnienia sobie korzystnego wyroku rozwodowego instrumentalnie potraktowała zawiadomienia o popełnieniu przestępstw, jednak żadna z okoliczności przez nią przytaczanych nie potwierdziła się, a Sąd rozpoznający zażalenie na umorzenie śledztwa przyjął, że to A. P. stosowała przemoc fizyczną i słowną wobec najbliższych, zaś podejmowane przez nią działania miały służyć przeniesieniu odpowiedzialności za własne zachowania i sytuację domową na R. P..

Zeznania świadków T. K., H. L., K. B. (1), B. P., R. P. są spójne ze sobą, zgodne z pozostałym materiałem dowodowym. Opisują pozwaną, jako osobę konfliktową, która swoją złość rozładowuje na innych używając wulgaryzmów, obraźliwych gestów, agresywną. Jej zachowanie, opisane przez powoda, wpisuje się w charakterystykę pozwanej. A. Z. pozostając w konflikcie z mężem, nie uszanowała wieku powoda, jego ciężkiej choroby, wykorzystała swoją przewagę fizyczną i psychiczną, okazując przy każdej okazji brak szacunku dla starszego mężczyzny wyzywając go słowami wulgarnymi, kierując obraźliwe gesty, ograniczając kontakt z synem i wnuczkami, ostatecznie dopuściła się na jego szkodę przestępstwa znieważenia i naruszenia nietykalności cielesnej.

Zeznania świadków P. M. (k. 217v), K. B. (2) (k. 218) nic do sprawy nie wniosły. Wymienieni utrzymywali na tyle luźny kontakt ze stronami, że nie potrafili nic istotnego powiedzieć na temat relacji ich łączących. Podobnie rzecz przedstawia się z zeznaniami K. P. (2) (k. 218), który zintensyfikował kontakt z powodem jedynie w czasie, gdy oboje leżeli w tym samym szpitalu. Widział w nim pozwaną kiedy przynosiła mu jedzenie, jednak nie znając sytuacji domowej stron, przyjął, że pozostają w dobrych stosunkach.

Sąd nie dał wiary zeznaniom G. Z.- matki pozwanej, która w sposób stronniczy przedstawiła relacje rodzinne utrzymując, że to R. P. stał się winny rozkładowi pożycia, nie miała swojej córce nic do zarzucenia zarówno pod względem zachowania wobec męża, jak i teścia. Przebieg zajścia z dnia 29 marca 2019r. przedstawiła sprzecznie z ustaleniami sądu karnego twierdząc, że to córka została zaatakowana przez powoda. Jej depozycje pozostają w sprzeczności nie tylko z treścią wyroku karnego zapadłego w sprawie IIK (...), jak i treścią wyroku rozwodowego.

Zgodnie z art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

W pierwszej kolejności, zanim Sąd przejdzie do analizy okoliczności wskazywanych przez powoda jako przejawy rażącej niewdzięczności, należy odnieść się do definicji „rażącej niewdzięczności”. Pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie obdarowanego, polegające na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które, oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Wchodzi tutaj w grę przede wszystkim popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo przeciwko majątkowi darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych, w tym również rodzinnych, łączących go z darczyńcą, oraz obowiązku wdzięczności (wyrok SN z 7 maja 2003 r., IV CKN 115/01, LEX nr 137593). Rażącą niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy, czy szkody majątkowej. Czynami o rażącej niewdzięczności są np. odmówienie pomocy w chorobie, odmowa pomocy osobom starszym, rozpowszechnianie uwłaczających informacji o darczyńcy, pobicia czy ciężkie znieważenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przewidziana w art. 898 § 1 k.c. przesłanka niewdzięczności, w stopniu rażącym, ma kwalifikowany charakter odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, jak na przykład popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, czci albo mieniu, ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze (por. wyrok SN z 15 czerwca 2010 r., II CSK 68/10).

Zdaniem Sądu, w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy zachowaniem pozwanej została zrealizowana przesłanka niewdzięczności w stopniu rażącym. Jej postępowanie względem powoda, w tym popełnienie przestępstwa przeciwko nietykalności cielesnej i czci stanowiło ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze. Takie zachowanie pozwanej w żaden sposób nie zostało sprowokowane przez powoda, który doświadczył szeregu upokorzeń ze strony synowej tylko dlatego, że był ojcem jej męża, z którym pozostawała w konflikcie. Pozwana nie tylko, że nie wspomogła powoda w chorobie terminalnej, to wykorzystując swoją przewagę na przestrzeni miesięcy wyrządzała mu krzywdy moralne znieważając go słowami obelżywymi, obraźliwymi gestami, ograniczając kontakt z wnuczkami. Takie zachowanie pozwanej wykroczyło poza zwykły konflikt rodzinny a świadczyło o dążeniu do celowego zerwania z powodem wszelkich więzi rodzinnych, wyrządzeniu mu jak najwięcej krzywdy.

Sąd pominął dowód z wnioskowanego przez powoda zapisu audio na płycie CD, uznając, że jest nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy nagranie miało powstać bez udziału powoda i dotyczyć głównie zapowiadanych przez pozwaną kroków służących do złożenia zawiadomień o przestępstwach. Te kroki zostały jednak przez pozwaną podjęte i znalazły odzwierciedlenie w dokumentach złożonych do sprawy.

Warunkiem skuteczności odwołania darowizny jest złożenie obdarowanemu pisemnego oświadczenia (art. 900 k.c.), które ma charakter prawnokształtujący. Przy ocenie jego skuteczności sąd bada więc okoliczności, które stały się podstawą odwołania darowizny, to jest te, które miały miejsce przed złożeniem oświadczenia i zostały w nim wskazane. Darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego (art. 899 § 3 k.c.). Przy czynach ciągłych termin roczny zostaje zachowany, jeśli nie upłynął rok od chwili, kiedy stan rażąco niewdzięcznego zachowania ustał (por. wyr. SN z 29.4.2016 r., I CSK 209/15, Legalis).

Zdaniem Sądu, powód dopełnił określonego w przepisach art. 899 § 3 k.c. terminu do złożenia pozwanej oświadczenia o odwołaniu darowizny. Wykazał, że w dniu 4 kwietnia 2019r. nadał do pozwanej przesyłkę poleconą zawierającą jego oświadczenie woli. Nastąpiło to kilka dni po zdarzeniu, które ostatecznie zostało ocenione jako przestępstwo popełnione na jego szkodę, i o którym wspomina w piśmie. Wprawdzie pozwana zaprzeczyła, by w adresowanym do niej liście znajdowało się wspomniane pismo, a jedynie wezwanie do wydania rzeczy, jednak jej stanowisko nie jest wiarygodne. Przede wszystkim na początku twierdziła, że w ogóle przesyłki nie otrzymała, dopiero po wykazaniu przez powoda, że jednak nie tylko pokwitowała odbiór listu, ale też udzieliła powodowi odpowiedzi, zmieniła swoją wersję. Wprawdzie jej pisemna odpowiedź jest na tyle ogólna, że nie można z niej wyprowadzić wniosku, że rzeczywiście powód skierował do niej oświadczenie o odwołaniu darowizny, jednak trzeba mieć na uwadze szerszy kontekst sprawy. Pozwana nie wskazała, zwrotu jakich rzeczy miałby się domagać powód a nie stawiając się na wezwanie sądu i nie składając zeznań w sprawie w charakterze strony nie dostarczyła w tym zakresie żadnego dowodu. Nadto z przebiegu zdarzenia z dnia 29 marca 2019r. nie wynika, by powód miał jakiegokolwiek roszczenia do pozwanej o zwrot rzeczy. Tego dnia pozwana zabrała, za zgodą męża, kilka rzeczy z domu, nienależących do powoda, zaś R. P. zabrał z samochodu i zatrzymał koło zapasowe należące do powoda. W tym kontekście, twierdzenie pozwanej, że pismo zawierało żądanie wydania rzeczy, nie znajduje żadnego poparcia w dowodach przedstawionych w sprawie.

Odwołanie darowizny powoduje skutek obligacyjny polegający na powstaniu zobowiązania obdarowanego do powrotnego przeniesienia na darczyńcę przedmiotu darowizny. W celu wywiązania się z tego obowiązku obdarowany zawiera z darczyńcą jako uprawnionym umowę przenoszącą własność. W razie odmowy wykonania tego obowiązku przez obdarowanego darczyńca może dochodzić jego wykonania na podstawie art. 64 k.c. i art. 1047 k.p.c. Prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek obdarowanego do złożenia, w określonym terminie, oświadczenia woli o przeniesieniu własności przedmiotu darowizny na darczyńcę, zastępuje to oświadczenie (art. 64 k.c. i art. 1047 k.p.c.), jeżeli obdarowany nie złoży go w tym terminie z zachowaniem wymaganej formy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.10.1995 roku, I CRN 152/95).

W razie odwołania darowizny w stosunku do jednego z małżonków rzecz darowana staje się przedmiotem współwłasności obojga małżonków w częściach równych, a darczyńca może żądać przeniesienia na niego udziału należącego do małżonka, w stosunku do którego darowiznę odwołał, gdyby zaś nie było to możliwe – zwrotu wartości tego udziału (art. 405 k.c.) (uchwała SN z 28.09.1979 r., III CZP 15/79, OSNCP 1980/4, poz. 63).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w pkt I wyroku.

Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Zgodnie z art. 98 k.p.c. strona, która przegrała proces, obowiązana jest do zwrotu jego uzasadnionych kosztów na rzecz strony wygrywającej. Na koszty procesu po stronie powodowej składają się opłata za pełnomocnictwo (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika w stawce wynikającej z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (5.400 zł). Łącznie daje to kwotę 5.417 zł. Zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą

się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

sędzia del. Dorota Scott-Sienkiel